

Bračni par Lauš, Dragan kao predsednik i Sanja, menadžer, osnovali su jedinstveno Udruženje „Aktivna Fruška“ u Starim Ledincia, novembra 2010. godine,

radi promocije Fruške gore i rekreativnih aktivnosti na Fruškoj gori kao turističkoj destinaciji.

Primarni naum formiranja „Aktivne Fruške“ bio je ispravljanje nepravde prema ovom, može se reći prirodnom fenomenu i najstarijem nacionalnom parku u Srbiji (1960.), koji se dužinom od oko 75 kilometera pruža uz Dunav, „kao mačka“, kako je slikovito umeo da primeti Duško Radović. Ljudi zapravo ni ne znaju kako izgleda šetnja po Fruškoj gori jer se po tradiciji ona svodi na par izletišta: Iriški venac, Popovica, Zmajevac, Brankovac, na koja se kolima stiže najčešće za 1. maj, sa komadom mesa ili slanine, sa ćumumom da se zapali vatrica, ali jako mali broj ljudi dolazi u Frušku goru zbog Fruške gore.

Danas Udruženje građana „Aktivna Fruška“ nudi nekoliko osmišljenih program: rekreativno jahanje (školu jahanja i terensko jahanje), pešačke ture i sve više zanimljivih projekata tipa „ofruškivanja“ kako lokalnog stanovništava, tako i šire zajednice na spoznaji o njenim prirodnim, istorijskim, kulturnim i drugim vrednostima.

Dragan i Sanja Lauš kažu da svoju „Frušku“ najbolje mogu da predstavljaju kroz aktivnosti, pa da krenemo redom:

Klub za rekreativno i terensko jahanje osnovan je u proleće 2011. godine. Zamišljen je kao škola jahanja, ali ne u menjažu, već na terenu. Za sada škola poseduje dva dobro pripremljena konja, Lucy i Sunčicu, pa kada se prođe ceo kurs terenskog jahanja prelazi se na jahanje po Fruškoj gori. Kako izgleda jahanje po Fruškoj gori, da biste saznali morate probati, a kada se

jednom prođe staza na leđima konja, kada se doživi šuma i sve njene čari, to je ono pravo.

Kao ilustracija kvaliteta ponude „Aktivne Fruške“ mogla bi da posluži priča jedne Begijanke koja se sa konjima druži od malena i koja je posle terenskog jahanja kroz našu Frušku goru izjavila da „ovoga kod njih nema“. Naime, u Belgiji postoji samo jedan klub koji neguje terensko jahanje, i to uz jedno jedino brdo, i čitava priča se svodi na 16 puta idenja gore dole po istom. Uz to, takvo jahanje je skupo, a konji izrađeni. Bila je oduševljena uslovima koje je ovde imala, jer su konji „Fruške“ dobro pripremljeni za brdsko jahanje.

-Udruženje je izuzetno aktivno na sprovođenju ekoloških projekata, pre svega sa mladima - kaže Sanja Lauš. -Trudimo se da kod mlađe generacije podignemo svest o važnosti očuvanja životne sredine. Radili smo nekoliko projekata u Ledincima; jedan je bio sa decom iz isturenog odeljenja Osnovne škole „Jovan Jovanović Zmaj“ iz Sremske Kamenice, kojim smo objedinili teme aktivnog boravka u prirodi, volonterskog rada i sakupljanja otpada, tj. očuvanja životne sredine time što smo decu obučili kako se otpad može reciklirati i razdvajati u različite kategorije. U tom projektu smo imali terensku aktivnost čišćenja jedne staze po Fruškoj gori, kojom prilikom je sakupljena ogromna količina otpada, a onda smo zajednički razdvajali otpad po kategorijama, za reciklažu. Nije potrebno da naglasim da smo najviše sakupili limenki i plastičnih pivskih flaša. Posle dve nedelje smo ponovili akciju, koja se poklopila sa akcijom Velikog spemanja Srbije, kada smo ponovo čistili istu tu stazu i ponovo smo našli iznenađujući veliku količinu otpadnog materijala, i opet smo sve to pospremili.

-Drugi važan projekat, „Reciklus“, sproveli smo u saradnji sa Udruženjem građana „Komšije“ iz Petrovaradina. Tim projektom bili su obuhvaćeni Stari i Novi Ledinci. Držana su predavanja, deljene brošure kako bi smo obučili građane da odvajaju otpad, da se ne baca sve na deponiju, zašto je to važno i koja je korist od tog razdvajanja. Domaćinstva koja su se prijavila za taj projekat dobila su kese, pločice za ulazne kapije sa natpisom „Ja recikliram“ i jednom mesečno je odvožen taj otpad. To je funkcionisalo do letos, kada nismo imali više finansijskih sredstava, ni mi ni Udruženje „Komšije“, i jednostavno se projekat ugasio. Nadamo se da ćemo nešto postići sa JKP „Čistoća“, ali kada se to desi pričaćemo.

„Aktivna Fuška“, baš je aktivna. To dokazuju redovne pešačke ture, a posebno projekat za žene starosti preko 40 godina, koji je bio dobro prihvaćen i trajao je do marta ove godine, kada je osnovan Pešački klub, a većina žena nastavila je da svakog vikenda „šeta“ okolinom Starih Ledinaca. Pešački klub je zamišljen kao druženje kroz šetnju, ne sa ciljem da se prođe neka staza u određenom roku, već da se usput skupljaju šumski plodovi, šipak, kupine, šta kada ima, da se usput priča, razmenjuju recepti, druži.

„Aktivna Fruška“ je aktivna uvek kada ima neka, njima bliska dešavanje, a koja organizuju društva koja se bave sličnim delatnostima, rekreativnim aktivnostima. Učestvovali su na duatlonu, koji podrazumeva orijentiring i penjanje na Popovici, gde su osvojili prvo mesto u svojoj kategoriji. Na orijentiring takmičenjima na Andrevlju, Stražilovu, i gde god ima nešto, a što je njima interesantno, tu su i oni.

Projekat „Aktivna Fruška“ nije usamljen u aktivnostima koje se sprovode na teritoriji Starih Ledinaca, a koje za cilj imaju turističku promociju ovog kraja.

To je počelo kao nezavisna priča trojice Dragana. Prvo je Dragan Miljević napravio etno domaćinstvo, krenuvši od njegovog velikog afiniteta prema vinarstvu, zatim je Dragan Lauš sa svojom ćerkom, počeo da se bavi jahanjem po Fruškoj gori, pa su ih ljudi u susretima na Fruškoj gori inicirali da naprave klub, osnuju Udruženje, pokrenu Konjički i Pešački klub. Dragan Miljević je čuo za njih, a pošto su njegovi gosti uz smeštaj i hranu tražili neke dodatne sadržaje, pozvao ih je na saradnju. Kasnije se priključio i medar Dragan Đorđević i napravljena je osnovna ćelija turističke ponude Starih Ledinaca. Već ima indicija da im se pridružiti još neki ljudi iz ovoga mesta koji se bave raznoraznim interesantnim stvarima, koji mogu da ponude gostima nešto novo (staro), a Ledinci bi onda mogli da dođu na dobar glas.

Uz štampanje brošura, koje bi marketinški popularizovale ponudu Starih Ledinaca, na nekoliko info-punktova u gradu, ako bi se ponudili materijali poput mapa Fruške gore i Ledinaca, postavili putokazi i šumske oznake ili table sa objašnjenjima i osnovnim podacima o određenom lokalitetu, bio bi to prvi pravi korak u promovisanju ovog kraja.

Za sada i u Starim Ledincima postoje nekoliko atrakcija koje su zapuštene, a ljudi niti znaju za njih, niti kako da do njih dođu.

Sve više stranih turista i grupnih tura posećuju ovo, iako sa prefiksom starog, najmlađe fruškogorsko mesto. Nedostaju smeštajni kapaciteti i predstoji veliki rad na edukaciji lokalnog stanovništva. Na teritoriji Starih Ledinaca ima dosta polupraznih, pa čak i praznih kuća, i ljudi bi uređenjem potkrovlja ili nekorišćenih delova kuća mogli zaraditi koji dinar za egzistenciju. Možda bi bilo svrsishodno, na nivu MZ održati par predavanja kako bi se stanovništvu približio taj vid delovanja, da im se ukaže na mogućnost zarade i pomogne u okviru zakonskih regulativa, da kategorizuju objekate i sl.

Potencijali ovog dela Fruške gore, lepote Nacionalnog parka i blizina Novog Sada, su potvrđeno ogromne i ne zavise od sezone, jer je jahanje i pešačenje uvek moguće organizovati, a naša Fruška je potvrđeno uvek lepa, i kada je obasjana suncem i kada je puna plodova, ali i prekrivena snegom. Da možete to da doživite, ipak, treba da dođete u Stare Ledince, gde će vas dočekati iskusni i dobri domaćini i sigurno vam neće biti dosadno.

„Aktivna Fruška“ u perspektivi planira da ima pet konja, osposobljavanje kuće za prijem gostiju, i veliku želju da im se priključi još neko, da Stari Ledinci budu nova zaokružena turistička ponuda Fruške gore, Novog Sada i Srbije.

[Više fotografija možete da pogledate o v d e.](#)